

Telen met toekomst is door PPO en DLV Plant bv ontwikkeld in opdracht van LNV

Nieuwsbrief nr. 5 Januari 2005

In het praktijknetwerk Telen met toekomst werken agrarische ondernemers samen met PPO en DLV Plant aan duurzame bedrijfssystemen voor akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, bloembollen, fruitteelt, boomteelt en glastuinbouw. Het project wordt gefinancierd door het ministerie van LNV. Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen. U kunt zich voor deze nieuwsbrief aanmelden via www.telenmettoekomst.nl of een mail sturen naar info@tmt.nl

Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen

Inhoud:

- ☞ [Akkerbouw & Vollegrondsgroente](#)
 - [Klankbord akkerbouw bespreekt best practices bemesting](#)
 - [Welk steentje draagt u als intermediair bij?](#)
 - [Waterschap Brabantse Delta blij met Tmt](#)

- ☞ [Boomteelt](#)
 - [Grote belangstelling voor gewasbeschermingsavond laanbomenteelt](#)

- ☞ [Bloembollen](#)
 - [Kennissamenkomst virusbestrijding in bloembollen](#)
 - [Optimale bewaring plantgoed voor kwalitatief goed uitgangsmateriaal](#)

- ☞ [Fruitteelt](#)
 - [Oorworm belangrijke bestrijder van appelbloedluis](#)
 - [Praktische bijeenkomst voor perentelers](#)

- ☞ [Glastuinbouw](#)
 - [Netwerk potplanten enthousiast van start](#)
 - [Praktische leaflets op internet](#)
 - [Beleid ontmoet de praktijk](#)

Akkerbouw & Vollegrondsgroente

Klankbord akkerbouw bespreekt best practices bemesting

In december zijn binnen de klankbordgroep akkerbouw de best practices bemesting besproken. Het is een overzicht van beschikbare technieken en strategieën voor een duurzame bemesting. Per maatregel wordt beschreven hoe deze werkt, wat het effect is op de milieubelasting, wat eventuele belemmeringen zijn en in hoeverre de methode al in de praktijk gebruikt wordt.

Tijdens de bijeenkomst konden telers aanvullend commentaar leveren op de best practices bemesting. Hieruit bleek dat een aantal maatregelen nog niet praktijkrijp zijn of moeilijk in de praktijk zijn uit te voeren. Half januari komt de klankbord opnieuw bij elkaar. Het bespreken van de maatregelen moet er voor zorgen dat deze herkenbaar zijn en praktisch bruikbaar voor de telers.

De best practices zullen na goedkeuring in handboekvorm verschijnen en dienen als basis binnen Telen met toekomst. Meer informatie Janjo de Haan, janjo.dehaan@wur.nl

Up

Welk steentje draagt u als intermediair bij?

De weg naar duurzame akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt is ingezet..... welk steentje draagt u bij. Met deze titel heeft het praktijknetwerk Telen met toekomst in november twee bijeenkomsten georganiseerd speciaal voor intermediairen die veelvuldig op het erf van boer en tuinder komen. Doel van de bijeenkomst was om na te gaan welke rol deze groep wil en kan spelen bij de implementatie van geïntegreerde maatregelen op gebied van gewasbescherming en bemesting.

Het programma bestond uit enkele inleidingen waaronder een inleiding over het praktijknetwerk Telen met toekomst. In Oost Brabant verzorgde Waterschap Brabantse Delta een inleiding over waterkwaliteit. In Noord-Limburg werd deze lezing verzorgd door Waterschap Aa en Maas. Naast de inleidingen was er een workshop. In groepen hebben de adviseurs en toeleveranciers nagedacht welke geïntegreerde maatregelen haalbaar zijn en welke rol zij kunnen spelen bij het uitdragen van deze maatregelen. Uit de discussie kwamen verschillende praktische actiepunten naar voren die in overleg met de aanwezigen worden uitgewerkt. In totaal hebben 56 personen deelgenomen aan de twee bijeenkomsten. Meer informatie Jacques Rovers, jacques.rovers@wur.nl of Brigitte Kroonen, brigitte.kroonen@wur.nl

Up

Waterschap Brabantse Delta blij met Tmt

Hoewel er sprake is van een vooruitgang, verdient de waterkwaliteit in Noord-Brabant volgens Casper Lambregts van Waterschap Brabantse Delta nog alle aandacht. Telen met toekomst kan hieraan een goede bijdrage leveren. Dit vertelde Lambregts eind november tijdens bijeenkomst in Ettenleur die vanuit Telen met toekomst was georganiseerd voor intermediairen zoals adviseurs en toeleveranciers.

Het waterschap toetst geregeld of de waterkwaliteit onder de in Nederland vereiste waarden blijft. Wat betreft de problematische gewasbeschermingsmiddelen in het water is er duidelijk sprake van vooruitgang. Zo bleek in 2003 het aantal overschrijdingen ten opzichte van 2000 te zijn gehalveerd. Wat betreft de bemesting is volgens Lambregts echter een verdergaande aanpak noodzakelijk om de ambitieuze doelen te bereiken. Deze aanpak moet gebiedsgericht zijn. Het waterschap ondersteunt daarom een aantal projecten in Noord-Brabant zoals Actief Randenbeheer in Brabant en diverse mineralenprojecten. Zij vindt een project als Telen met toekomst een kweekvijver voor goede landbouwpraktijk. De teelttechnieken die hier worden ontwikkeld, zijn breed toepasbaar waardoor de waterkwaliteit in een groter gebied verbeterd kan worden.

Meer informatie over de bijeenkomst Jacques Rovers, jacques.rovers@wur.nl of Brigitte Kroonen, brigitte.kroonen@wur.nl

Up

Boomteelt

Grote belangstelling voor gewasbeschermingsavond laanboomteelt

Ruim 80 laanboomtelers hebben op 13 december j.l. deelgenomen aan de thema-avond Spuittechniek en Emissie in Randwijk. Telen met toekomst organiseerde deze bijeenkomst in nauwe samenwerking met Kring Opheusden van de Nederlandse Bond van Boomkwekers (NBvB) en Studieclub Opheusden. De telers lieten zich informeren over de nieuwste technieken om emissie van spuitmiddelen te beperken. Het bedrijf Damcon uit Opheusden demonstreerde drie nieuwe typen laanboomspuiten waarmee een flinke reductie van emissie gerealiseerd kan worden. PTC+ uit Ede keurde meegebrachte spuitmaskers en demonstreerde beschermende kleding. De telers konden door hun deelname aan deze themabijeenkomst punten vergaren voor het verlengen van hun spuitlicentie.

Meer informatie bij: Alwin Scholten, a.scholten@dlv.nl of Frank Nouwens, frank.nouwens@wur.nl

Up

Bloembollen

Kennisbijeenkomst virusbestrijding in bloembollen

Veel bollenkwekers, bestuurders en adviseurs van de gewasbeschermingshandel bezochten de kennisbijeenkomst 'Virus en virusbestrijding' op 9 december j.l. in de Wieringermeer. Telen met toekomst nam het initiatief voor deze studiemiddag naar aanleiding van de vele vragen over dit onderwerp uit de verschillende regiogroepen. De Koninklijke Algemene Vereniging voor Bloembollencultuur (KAVB) en de Bloembollen Keuringsdienst (BKD) ondersteunden de bijeenkomst. KAVB schetste in een inleiding de belangrijke rol van Telen met toekomst in het bereiken van een maatschappelijk geaccepteerde gewasbescherming. Na enkele presentaties door deskundigen over virusoverdracht, bestrijdingsmethodieken, gewasbeschermingsmiddelen en milieubelasting was er in kleine groepen volop ruimte voor discussie. Telers en adviseurs wisselden tips en bestrijdingsstrategieën uit. Uit de discussies bleek dat de belangstelling voor een effectieve en milieuvriendelijke bestrijding van virus in bollen groot is. Meer informatie bij: Stefanie de Kool, stefanie.dekool@wur.nl

Up

Optimale bewaring plantgoed voor kwalitatief goed uitgangsmateriaal

Het gebruik van goed uitgangsmateriaal is de basis van geïntegreerde bestrijding. In de lelie laat de kwaliteit van het fijne plantgoed nog wel eens te wensen over. Vorig jaar had een deel van het lelieplantgoed van het kernbedrijf van de bollenregiogroep in Noordoost Nederland onvoldoende wortelkwaliteit. Daardoor waren er tijdens het groeiseizoen extra watergiften en extra bemesting nodig om het gewenste eindproduct te halen. De oorzaak van de slechte wortelkwaliteit lag in de bewaring van de lelie. Bij de bewaring van plantgoed draait het om het actief houden van oude wortels, omdat daarop na het planten de nieuwe haarwortels ontstaan. Zaken als temperatuur, luchtvochtigheid, luchtcirculatie en suikergehalte van de bol spelen daarin een rol. Voor leverbare bollen is daar in het verleden voldoende onderzoek naar verricht. Voor plantgoed zijn nog geen duidelijk adviezen voorhanden. Telen met toekomst probeert daar aan bij te dragen. Meer informatie bij Rik Vasen, h.l.m.vasen@dlv.nl

Up

Fruitteelt

Oorworm belangrijke bestrijder van appelbloedluis

Oorwormen zijn in de fruitteelt zeer belangrijke natuurlijke vijanden van appelbloedluis en perenbladvlo. Dat blijkt uit een inventarisatie die PPO afgelopen jaar samen met BioFruitAdvies heeft uitgevoerd bij telers uit het praktijknetwerk Telen met toekomst en andere fruittelers waaronder ook biologische telers. Op de bedrijven waar veel oorwormen werden geteld, werden geen grote problemen met appelbloedluis waargenomen. Op bedrijven met appelbloedluisproblemen werden juist relatief weinig oorwormen geteld.

De resultaten uit de inventarisatie worden deze winter besproken binnen het praktijknetwerk. PPO en BioFruitAdvies willen dan samen met de telers ook concrete maatregelen bedenken om oorwormen in de boomgaard te sparen. Het sparen van oorwormen blijkt immers zeer belangrijk voor de geïntegreerde aanpak van appelbloedluis. Meer informatie bij Herman Helsen, herman.helsen@wur.nl

Up

Praktische bijeenkomst voor perentelers

Telen met toekomst heeft onlangs een bijeenkomst georganiseerd voor een groep toonaangevende perentelers van de NFO-werkgroep 'Naar een duurzame perenteelt' in Midden-Nederland. Onderzoekers en adviseurs hielden korte inleidingen over onder andere emissiebeperking en spuittechniek en over de geïntegreerde aanpak van ziekten en plagen. Aan de hand van een prikkelende stelling werd vervolgens met de aanwezige telers gediscussieerd. De twintig aanwezige perentelers waardeerden de middag bijzonder goed, omdat specifiek aandacht werd besteed aan hun teelt. Vanuit onderzoek starten veel ontwikkelingen traditioneel bij appel,

omdat dit de belangrijkste teelt is binnen de fruitteelt. De geïntegreerde maatregelen moeten vervolgens nog in de praktijk worden vertaald naar de teelt van peer. Door direct tijdens de bijeenkomst specifiek over geïntegreerde maatregelen in de perenteelt te discussiëren, kreeg de discussie voor de perentelers een duidelijke praktische meerwaarde. Meer informatie bij Herman Helsen, herman.helsen@wur.nl

Up

Glastuinbouw

Netwerk potplanten enthousiast van start

Het praktijknetwerk is onlangs uitgebreid met een potplantengroep. Op 7 december 2004 heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden bij PPO glastuinbouw in Aalsmeer. In het netwerk zijn vier verschillende gewassen vertegenwoordigd: Kalanchoë, Potanthurium, Ficus en Calathea (Maranthacea). Tijdens de bijeenkomst hebben de deelnemers met elkaar kennis gemaakt en is een inventarisatie gemaakt. De knelpunten liggen met name op het gebied van de plaagbestrijding. Een aantal plagen komen bij alle vier de gewassen voor, terwijl andere plagen teeltspecifiek zijn. Voor de belangrijkste ziekten en plagen zijn de mogelijkheden voor een geïntegreerde bestrijding besproken. Deze maatregelen kunnen worden opgenomen in het gewasbeschermingsplan. De potplantentelers willen binnen Telen met toekomst leren van elkaars aanpak. Vier deelnemende bedrijven telen al in verre mate geïntegreerd. De bedrijven die nu nog voornamelijk chemische gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, hebben de intentie om meer geïntegreerd te gaan telen en verwachten veel te leren van de voorlopers.

Meer informatie René van Paassen, rene.vanpaassen@wur.nl

Up

Praktische tips op internet

Voor de belangrijkste ziekten en plagen binnen de gewassen roos, tomaat, komkommer en chrysant zijn leaflets gemaakt waarop de ziekte of plaag wordt beschreven en praktische tips staan om deze op een geïntegreerde manier aan te pakken. Deze leaflets worden o.a. verspreid onder de deelnemers van Telen met toekomst en op beurzen. De leaflets zijn ook op de website www.telenmettoekomst.nl te vinden onder de verschillende gewassen. Er zijn leaflets over o.a. spint, trips, brandnetelwants, witte vlieg, wolluis, schildluis, dopluis, Encarsia formosa, Pythium, Mycosphaerella, komkommervirus, meeldauw, Fusarium en Botrytis.

Meer informatie René van Paassen, rene.vanpaassen@wur.nl

Up

Beleid ontmoet praktijk

Om een duurzame gewasbescherming op een goede manier breed toegepast te krijgen in de praktijk, is het van groot belang dat alle betrokken partijen een zelfde doel voor ogen hebben en begrip hebben voor elkaanders problematiek. In verschillende sectoren worden daarom zogenaamde "beleidstafels" georganiseerd. De glastuinbouw zal hiermee het spits afbijten. De beleidstafel zal waarschijnlijk in maart plaatsvinden op een chrysantenbedrijf in Limburg. Voor deze bijeenkomst worden onder andere de convenantpartners en verschillende beleidsniveau's uitgenodigd. Hierbij kan worden gedacht aan telers, LNV, VROM, LTO, CTB, PD, ketenpartijen, Nefyto, Agrodis, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Waterschappen in Nederland (VEWIN).

Doelen van deze bijeenkomst zijn:

- Informeren over ontwikkelingen in de praktijk t.a.v. gewasbescherming;
- Het geven van een objectief en correct beeld van geïntegreerde gewasbescherming en de kansen en knelpunten in de praktijk;
- De praktijk een goed beeld geven van de politieke en beleidsmatige werkelijkheid;
- Duidelijkheid krijgen in de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en taken voor de verschillende partijen.

Uiteindelijk moet iedere partij worden uitgedaagd om te bedenken wat zijn eigen bijdrage kan zijn aan een duurzame gewasbescherming. De dag moet een voedingsbodem leveren voor coalities tussen de verschillende belanghebbenden die werken aan de doelen van het convenant. Hiernaast zal de dag bijdragen tot een gemeenschappelijk beeld t.a.v. duurzame gewasbescherming en begrip voor

de wederzijdse problematiek.
Meer informatie René van Paassen, rene.vanpaassen@wur.nl

Up